7/6030

T.C.
DEVLET BAKANI VE
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

SAYI : B.02.0.001/363 12/3/2002
KONU :

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : 18.02.2002 gün ve A.01.0.GNS.0.10.00.02.-7/6030-13560/32245 sayılı yazınız.

Karaman Milletvekili Zeki ÜNAL'ın, tarafımdan cevaplandırılması tensip edilen 7/6030-13560 esas no'lu yazılı soru önergesine verilen cevap ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Devlet BAHÇELİ
Devlet Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı

EK: 1- Önerge cevabı (7 sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

CEVAPLAR

1. Bir ülkenin bilimsel araştırma ve geliştirme çalışmalarında dünya sıralamasındaki yerini belirlemede kullanılan, "Bilimsel Atıf Endekslerine Giren Yayın Sayıları" esas alındığında, Türkiye 2000 yılında toplam 6074 yayın ile 25. sırada bulunmaktadır. 1990 yılında 41. sırada bulunan Türkiye, sürekli ilerleme göstererek, 1991 yılında 37. sıraya, daha sonra sırasıyla 34., 29., 27. ve 1998 yılında 25. sıraya yükselmiştir. Bu tarihten buyana da 25. sıradaki yerini korumaktadır. Ülkemizin dünya sıralamasındaki yeri Ek-1'de, üniversitelerimizin bilimsel yayınlar bakımından sıralamaları Ek-2'deki tabloda verilmiştir.

2. Ülkelerin Ar-Ge harcamaları istatistiklerde genellikle, Ar-Ge harcamalarının Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH)'ya oranı şeklinde yer almaktadır. Ülkemiz için 1990 yılında %0.32 olan bu oran son 10 yılda yüzde 0.4 ila 0.5 arasında değişmiş, 1994 yılında ise (muhtemelen ekonomik kriz nedeniyle) %0.36'ya gerilemiştir. Bu oran 1999 yılında ilk kez yüzde yarımı geçerek %0.63 olmuştur. Aynı oran ABD'de %2.64, Japonya'da %3.04 iken AB ülkelerinde önemli farklılıklar göstermektedir. AB ülkelerinin ortalaması %1.85'tir.

3. Bilimsel çalışmaları teknolojiye ve dolayısıyla ekonomik değere dönüştürmek genellikle bütün ülkelerin gündeminde olan önemli bir husustur. Özellikle, bilimsel çalışmaları belli bir kritik düzeye erişmiş olan ülkelerin önündeki en önemli adım budur. Bu dönüşümü sağlayabilmek için birçok enstrüman kullanılmaktadır. Türkiye'de de son 6 yıldır verilmekte olan, TÜBİTAK ile DTM'nin birlikte yürüttükleri Sanayi Ar-Ge Yardımı sanayi kesiminin bilimsel çalışmaları teknolojiye ve ekonomik değere dönüştürmesinde çok önemli bir rol oynamıştır. Sanayiye verilen bu destek sonrasında, ticari kesimin toplam Ar-Ge harcamaları içerisindeki payı

önemli ölçüde artmıştır. Ticari kesim tarafından gerçekleştirilen Ar-Ge harcamalarının toplam Ar-Ge harcamaları içerisindeki payı 1990 öncesi %20'nin altındayken 1990'ların sonunda %38'e yükselmiştir. Bu oranın daha da yükseltilmesi ve üniversitelerdeki bilimsel çalışmaların ekonomik değere ve toplumsal refaha dönüştürülebilmesi için yeni mekanizmalar ve programlar geliştirilmektedir. Bunlardan, önemli sonuçlar getirmesi beklenen bir program da TÜBİTAK'ın son yıllarda başlattığı, Üniversite Sanayi Ortak Araştırma Merkezleri Programı'dır. TÜBİTAK'ın ve sanayicilerin finansal katkıları, üniversitelerin ise var olan altyapılarını ve insan kaynaklarını kullanarak oluşturulan bu tür merkezler, ya belli bir sektördeki sanayi kuruluşlarıyla, ya belli bir teknoloji alanında faaliyeti olan sanayicilerle ya da bölgesel olarak kurulmakta ve bu merkezlerde sanayinin sorunlarını çözmeyi, bilimsel çalışmaları teknolojiye ve giderek ürünlere dönüştürmeyi amaçlayan uygulamalı araştırmalar yapılmaktadır. Bu şekilde kurulmuş, Anadolu Üniversitesinde TÜBİTAK Seramik Araştırma Merkezi, Çukurova Üniversitesinde TÜBİTAK-Adana Üniversite Sanayi Ortak Araştırma Merkezi ve Ege Üniversitesinde çok yeni kurulmuş olan TÜBİTAK Tekstil Araştırma Merkezi bulunmaktadır. Başta, Hacettepe Üniversitesinde biyoteknoloji konusunda ve Orta Doğu Teknik Üniversitesinde mikro-elektro mekanik sistemler konusunda olmak üzere, halen 9 ayrı merkez kurma çalışmaları sürdürülmektedir.

Bilindiği gibi; yakın zamanda yasalaşmış olan Teknoloji Bölgeleri Kanunu da, gelişmiş üniversitelerimizin yakınlarında kurulacak teknoparklarla, üniversite-sanayi etkileşimini en üst düzeye çıkarmayı hedeflemektedir.

4/5.Kuruluş Kanunu gereğince, Kurumumuz tarafından üniversiteler, diğer kamu kurum ve kuruluşları, özel kuruluşlar ve gerçek ve tüzel kişiler tarafından önerilecek temel ve uygulamalı araştırma ve geliştirme projelerine ayni ve/veya nakdi destek verilmektedir. Her yıl TÜBİTAK Başkanlığınca ilan edilen öncelikli alanlar çerçevesinde bilime ve

teknolojiye katkı yapacağı konularında yetkin uzmanlarca belirlenen projeler, TÜBİTAK Proje Teşvik ve Destekleme Esaslarına İlişkin Yönetmelik uyarınca desteklemekte, izlemekte ve sonuçlandırılarak ülke hizmetine sunulmaktadır.

Bu bağlamda, Kayseri Erciyes Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Kimya Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Abdullah Çoban'ın, TÜBİTAK'a sunacağı amacı, kapsamı ve yöntemi iyi belirlenmiş araştırma/geliştirme projeleri TÜBİTAK kuralları içinde değerlendirilecek ve değerlendirme sonuçları olumlu olursa desteklenebilecektir.

7/6030

EK-1

Kaynak: Web of Science		2000 Yılı Makale Sayısı
Sıra	ÜLKELER	
1	ABD	305.597
2	İngiltere	91.313
3	Japonya	78.941
4	Almanya	81.045
5	Fransa	53467
6	Kanada	37.866
7	İtalya	37.604
8	Çin Halk Cumhuriyeti	30.498
9	İspanya	25.876
10	Avustralya	22.856
11	Rusya Federasyonu	29.096
12	Hollanda	23.672
13	Hindistan	17.498
14	İsveç	16.234
15	Güney Kore	14.625
16	İsviçre	15.848
17	Brezilya	12.315
18	Belçika	11.295
19	Tayvan	10.317
20	Polonya	10.431
21	İsrail	13.365
22	Danimarka	8039
23	Avusturya	8039
24	Finlandiya	8130
25	Türkiye	6074
26	Hong Kong	5610
27	Yunanistan	5517
28	Meksika	5090
29	Norveç	5204
30	Yeni Zelenda	4693
31	Çek Cumhuriyeti	4512
32	Macaristan	4691
33	Güney Afrika	3974
34	Ukrayna	4452
35	Singapur	3755
36	Arjantin	5048
37	Portekiz	3478
38	İrlanda	3128
39	Mısır	2438
40	Şili	2258
41	Slovakya	1899
42	Romanya	2069
43	İran	1393
44	Slovenya	1657
45	Suudi Arabistan	1584
46	Tayland	1386
47	Bulgaristan	1636
48	Hırvatistan	1409
49	Venezuella	1152
50	Yugoslavya	1154
51	Fas	1110

52	Beyaz Rusya	1251
53	Malezya	944
54	Kolombiya	736
55	Küba	660
56	Nijerya	933
57	Tunus	610
58	Pakistan	669
59	Ürdün	584
60	Estonya	601
61	Kenya	582
62	Letonya	507
63	Litvanya	384
64	Kuveyt	548
65	Endonezya	457
66	Bangladeş	389
67	Cezayir	425
68	İzlanda	331
69	Birleşik Arap Emirlikleri	329
70	Filipinler	402
71	Ermenistan	335
72	Özbekistan	400
73	Gürcistan	282
74	Zimbabve	236
75	Kosta Rika	234
76	Kazakistan	199
77	Moldovya	186
78	Senegal	203
79	Azerbaycan	183
80	Kuzey Kore	109
81	Papua Yeni Gine	72
82	Sudan	84
83	Gambiya	63
84	Irak	57
85	Bosna Hersek	26
86	Kırgızistan	47
87	Tacikistan	40
88	Dominik Cumhuriyeti	39
89	Türkmenistan	15

EK-2

	Kaynak: WEB of Science	2000 Yılı		
		Öğr. Üyesi Sayısı	Makale Sayısı	
1	HACETTEPE Ü.	1237	931	Öğ. Üyesi Sayısı 500'ün üzerinde
2	İSTANBUL	1908	504	
3	ANKARA	1446	441	
4	ORTA DOĞU TEKNİK Ü.	672	413	
5	İSTANBUL TEKNİK Ü.	847	408	
6	GAZİ	1212	280	
7	EGE	1074	258	
8	DOKUZ EYLÜL	745	184	
9	MARMARA	753	177	
10	ÇUKUROVA	536	130	
11	ULUDAĞ	604	106	
12	ATATÜRK	764	102	
13	SELÇUK	581	97	
14	BOĞAZİÇİ	364	165	Öğ. Üyesi Sayısı 250-499 arası
15	ERCİYES	345	128	
16	KARADENİZ TEKNİK	443	116	
17	FIRAT	412	107	
18	ONDOKUZ MAYIS	427	106	
19	AKDENİZ	353	97	
20	İNÖNÜ	302	96	
21	ANADOLU	414	76	
22	DİCLE	272	73	
23	TRAKYA	396	67	
24	OSMANGAZİ	349	67	
25	KOCAELİ	303	66	
26	CUMHURİYET	331	62	
27	YÜZÜNCÜ YIL	250	56	
28	YILDIZ TEKNİK	388	46	
29	SAKARYA	267	35	
30	SÜLEYMAN DEMİREL	326	33	
31	BİLKENT	188	209	Öğ. Üyesi Sayısı 100-249 arası
32	BAŞKENT	107	104	
33	GAZİANTEP	155	80	
34	CELAL BAYAR	226	59	
35	PAMUKKALE	211	46	
36	KIRIKKALE	159	45	
37	HARRAN	103	38	
38	ADNAN MENDERES	160	28	
39	MERSİN	227	26	
40	NİĞDE	106	23	
41	BALIKESİR	165	19	
42	ABANT İZZET BAYSAL	171	19	
43	AFYON KOCATEPE	111	18	
44	ÇANAKKALE ONSEKİZ MART	101	17	
45	Z.KARAELMAS	135	15	
46	K.MARAŞ SÜTÇÜ İMAM	111	10	
47	MİMAR SİNAN	245	1	

Kaynak: WEB of Science		2000 Yılı		
		Öğr. Üyesi Sayısı	Makale Sayısı	
48	KOÇ	54	55	Öğ. Üyesi Sayısı 100'ün altında
49	FATİH	65	41	
50	GEBZE YÜKSEK TEKNOLOJİ	51	25	
51	SABANCI	41	24	
52	İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ	53	16	
53	KAFKAS	58	13	
54	YEDİTEPE	65	12	
55	MUSTAFA KEMAL	96	9	
56	İSTANBUL KÜLTÜR	18	9	
57	GAZİOSMAN PAŞA	89	8	
58	ÇANKAYA	42	6	
59	İSTANBUL BİLGİ	77	6	
60	KADİR HAS	64	5	
61	DUMLUPINAR	65	5	
62	MUĞLA	79	4	
63	DOĞUŞ	10	4	
64	MALTEPE	38	4	
65	GALATASARAY	51	2	
66	ATILIM	26	1	
67	BEYKENT	27	1	
68	IŞIK	20	0	
69	BAHÇEŞEHİR	10	0	
70	HALİÇ	20	0	
71	ÇAĞ	10	0	